

Noteboomtoernooi 2018

Sinds een aantal jaar doe ik samen met mijn vrienden, clubgenoot Paul Aben en oud-pionneke speler Prahlada Belle, mee aan het Daniël Noteboom toernooi in Leiden / Oegstgeest. Wij logeerden tijdens het toernooi bij Prahlada en zijn vriendin in Amsterdam. Het Noteboom toernooi is één van de grootste weekend toernooien van Nederland en ook dit jaar waren er weer ruim 350 deelnemers verdeeld over drie ratinggroepen. Er wordt gespeeld in de grote congreszaal van museum Corpus, 'reis door de mens', een hele mooie speellocatie.

Paul en Prahlada kwamen uit in de B-groep (rating tussen 1600-2000) en speelden dit jaar een redelijk matig en anoniem toernooi met een eindscore van respectievelijk 3 en 2 punten. Uit mededogen voor hen beiden zal ik daar verder geen woorden aan wijden.

Zelf kwam ik uit in de A-groep (rating >1900), waar ik op basis van mijn rating (2205) 28e geplaatst was van de 90 deelnemers. Op vrijdagavond speelde ik in de eerste ronde met wit tegen jeugdspeler Tyro Bekedam (1985). Ik opende 1. d4 en er kwam een Slavische opening op het bord, die echter overging in een pionnenstructuur welke meer leek op een doorschuifvariant van het Frans. Al snel kreeg wit een vernietigende mataanval, die bekroond werd met een dubbel stukoffer:

Joost Heltzel – Tyro Bekedam , ronde 1

Stelling na 23... Kh8-g8

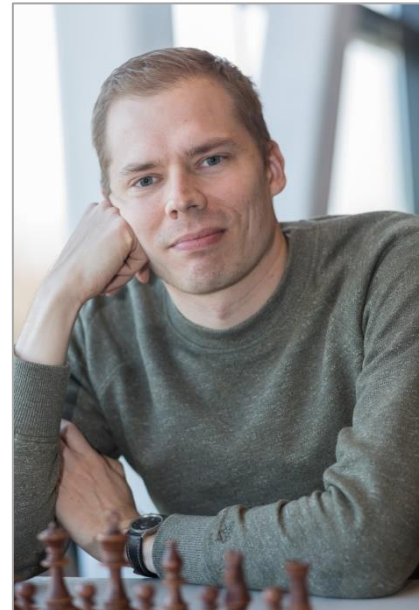
24. Lxh6! gxh6 25. Pe7++! Kf7 26. Dg6+! Kxe7 27. Dh7+ Ke8 28. Lg6 mat

Een leuke combinatie en het was vriendelijk van mijn tegenstander dat hij mij deze tot het eind liet uitvoeren. Het geeft de burger natuurlijk moed om een toernooi zo te beginnen.

De zaterdag is met drie partijen altijd het meest vermoeiende. Net als vorig jaar hadden we daarom van de mogelijkheid gebruik gemaakt om de zaterdagochtend een bye (half punt) op te nemen. Terwijl Paul en Prahlada nog sliepen heb ik toen bij zonsopkomst een rondje van 15 kilometer langs de Amstel gerend; een mooie route met woonboten, molens, medehardlopers en roeiers. Een goeie training voor de Venloop.

Met 1,5 uit 2 speelde ik zaterdagmiddag tot mijn verrassing net als vorig jaar in de derde ronde met zwart tegen Fidemeester Raoul van Ketel (2247). Toen had ik Raoul door mijn eigen stommititeit met remise laten ontkomen doordat ik in gewonnen

stelling eenmaal te vaak de zetten had herhaald, waardoor hij remise kon claimen. Mijn tegenstander opende net als vorig jaar met 1. d4 en ik antwoordde wederom met Nimzo Indisch. Zoals te verwachten viel, koos hij dit keer een andere variant. Raoul speelde een heel goede partij en kwam met een loperpaar en sterk pionnen centrum positioneel in het voordeel.

**Voor aanvang van ronde 3
(fotograaf: Harry Gielen)**

Tot overmaat van ramp kwam ik ook nog in tijdnood. De bedenktijd was 1 uur en 40 minuten voor de hele partij, en 10 seconden increment per zet. Dus als je eenmaal in tijdnood bent, kom je er onmogelijk uit. Ik had inmiddels nog slechts 3 minuten en mijn tegenstander 28 minuten. Mijn stelling hing van ellende aan elkaar en ik dreigde elk moment materiaal te verliezen of mat te gaan. Het was het type positie waar je spontaan kiespijn van zou krijgen. Ik kon de opkomende braakneigingen echter nog net onderdrukken en toen mijn tijd verder geslonken was tot 2 seconden (!) en ik ik inmiddels al enkele zetten van mijn 10 seconden increment leefde, offerde ik uit pure wanhoop een kwaliteit voor wat vage kansen.

Gelukkig had ik wel nog de beste schwindelstukken die er zijn, namelijk een dame en twee paarden. Raoul kwam zelf nu ook onder de minuut bedenktijd en werd steeds zenuwachtiger omdat ik maar bleef rommelen. Plotseling gebeurde het ongelooflijke: zijn hele stelling stortte ineens in elkaar en ik won een stuk en daarmee de partij! De honden vraten er werkelijk geen brood van. Ik vond het heel sneu voor mijn tegenstander die na zijn modelpartij beter had verdiend; maar werd niettemin door omstanders geprezen om mijn snelschaakkunsten. En zoals bekend, onterechte overwinningen geven je vleugels!

Met 2,5 uit 3 moest ik zaterdagavond in de vierde ronde weer tegen een Fidemeester, Adrian Clemens (2184). Nog moe van de dramatische middagpartij en de after dinner dip besloot ik op safe te spelen door na 1. d4 Pf6 voor het tamme Londen systeem te kiezen. Mijn tegenstander probeerde nog een initiatief te ontplooiën maar met een goed getimed opstoot van mijn c-pion kon ik dit tijdig neutraliseren en werd relatief snel remise overeengekomen. Uiteraard werd ik door Paul en Prahlada voor laffe hond uitgemaakt, maar dat interesseert me uiteraard niks. In een weekendtoernooi moet je economisch met je krachten omspringen, anders kom je de man met de hamer tegen. Neem van mij aan: een beetje lafheid op zijn tijd loont! Nu kon ik tenminste met een pilsje in de hand zien hoe mijn voormalig clubgenoot in België, Ruud van Meegen, verrassend van grootmeester Roeland Pruijssers won. Heel knap!

Na een goede maar korte nachtrust in Amsterdam moesten we zondagochtend al om 9:00 uur aantreden voor de 5e ronde. Omdat ik de meeste weerstandspunten had van het oneven aantal spelers met 3 uit 4, werd ik naar beneden ingedeeld tegen Philippe da Ces (1974).

De eerste zetten van ronde 5 (fotograaf: Harry Gielen)

Ik opende zoals gewoonlijk met 1. d4 en er kwam Slavisch op het bord, waarbij mijn tegenstander een geïsoleerde dubbele b-pion accepteerde om snel dames te kunnen ruilen. Ik maakte me gereed om dit positionele voordeeltje in een lange partij uit te melken, maar vrijwel meteen liet Philippe in een moment van onachtzaamheid zijn toren insluiten. Hij besloot nog tot een provisorisch kwaliteitsoffer, maar dit leidde onmiddellijk tot mat. De ronde was nog maar net begonnen of ik had gewonnen! Paul en Prahlada waren nog in de opening en ik besloot maar een flink rondje van 5 kilometer te gaan wandelen om de benen te strekken. Toen ik terugkwam zag ik veel gunstige ontwikkelingen. De vijf koplopers met 3,5 uit 4 koersten allemaal af op remise. Dat betekende dat ik wellicht gedeeld eerste zou kunnen komen te staan, samen met heel een peleton aan meesters en grootmeesters.

Zo geschiedde en na het optrekken van de kruidampfen stonden er maar liefst 10 spelers waaronder ondergetekende op 4 uit 5. Deze werden op de eerste vijf borden tegen elkaar ingedeeld. De eerste prijs in de A-groep was €1200, tweede €800, derde €400 en vierde €200. Bij gelijk eindigen werden de prijzen gedeeld. Met zo'n grote groep was het duidelijk: winnen was een flinke prijs, maar remise was helemaal niks of hoogstens een beetje. Iedereen zou er vol voor gaan.

Mijn indelingsgeluk was nu natuurlijk afgelopen en ik mocht het met zwart opnemen tegen de bekende Bosnisch-Nederlandse grootmeester Predrag Nikolic (2593), meervoudig Nederlands Kampioen en winnaar in Wijk aan Zee. Uiteraard een grote eer om tegen deze voormalig wereldtopper te mogen spelen, maar het zou natuurlijk een loodzware opgave worden. Hieronder volgt de partij. Ik heb een paar opmerkingen vanuit menselijk perspectief toegevoegd zonder deze met een computer te hebben geanalyseerd, dus ik waag me niet aan vraagtekens en uitroepetekens.

Predrag Nikolic – Joost Heltzel

Ronde 6

1.d4 Pf6 2. Pf3 b6 3. g3 Lb7 4. Lg2 c5 5. c4 cxd4 6. 0-0 Wit stelt het terugslaan op d4 uit, maar dit houdt indirect een pionoffer in. Aangezien ik toch niks te verliezen heb, besluit ik op de uitdaging in te gaan. **6...Lxf3 7. Lxf3 Pc6 8. e3** Nu is het een echt gambiet. Uitschakelen verdediger met 8. Lxc6 werkte niet, want na dxc6 dekt de zwarte dame de d-pion. **8... dxe3 9. Lxe3 Tc8 10. b3 g6 11. Pc3 Lg7 12. Dd2 0-0 13. Tad1 d6 14. Tfe1 Dd7 15. Lg5 Tfe8 16. Lg2**

Stelling na 16. Lf3-g2

Na zijn aanvankelijke verbazing had Nikolic vervolgens met snel spel op deze stelling aangestuurd en een half uur voorsprong op de klok gepakt. Het is een soort Maroczy-structuur met een pion minder, maar wit heeft door zijn loperpaar, open lijnen en ruimtevoordeel wel positionele compensatie. Nu ik mijn ontwikkeling had voltooid, ondervond ik erg veel moeite om vanuit mijn egelstelling een plan te verzinnen. **16... Pd8 17. h3 Pe6 18. Le3 Dc7 19. g4 Db8 20. g5 Pd7 21. Pd5** Met het venijnige idee Pd5-b4 en vervolgens landt het paard op a6 of c6. **21...a5 22. Tc1 Kf8 23. h4 Pec5 24. Ld4 e5** Zetten als a5 en e5 doe je natuurlijk niet voor je plezier, omdat deze tot zwakke velden en achtergebleven pionnen leiden. Maar de alternatieven zinden me nog minder. **25. Lxc5** Het verraste me dat wit vrijwillig zijn loperpaar opgeeft, maar Nikolic zal getaxeerd hebben dat hij met de betere lichte stukken overblijft. **25...dxc5 26. Tc3** De afgelopen tien zetten heeft wit zwart gewoon overklast: langzaam maar gestaag de druk opgevoerd en positionele concessies afgedwongen en bovendien zijn voorsprong op de klok flink uitgebouwd. Wit had hier nog meer dan een uur en zwart minder dan tien minuten voor de rest van de partij (met slechts 10 seconden per zet increment). **26...e4** Zwart geeft zijn materiaal terug met een positioneel pionoffer. Dit leek me een no-brainer: de pion beperkte de bewegingsruimte van maar liefst vier stukken: Db8, Pd7, Te8 en Lg7. Deze zet schreeuwde er gewoon om om gespeeld te worden. Ondanks mijn tijdhoed begon mijn zelfvertrouwen vanaf nu weer iets toe te nemen. **27. Tce3 Ld4 28. Txe4 Txe4 29. Txe4 Te8 30. Tf4 De5 31. Kf1 Kg7 32. Te4 Db8**

Stelling na 32... Db8

33. Txd4 Dit positionele kwaliteitsoffer verraste me. Wit krijgt sterke druk over beide lange diagonalen. Ik denk dat mijn tegenstander erop speculeerde dat ik in tijdnood aan deze druk ten onder zou gaan. **33... cxd4 34. f4 f6 35. Dxd4 Dd6 36. Lh3 Td8 37. h5 Kf7 38. h6 Pc5 39. gxf6 Te8** Hier had ik nog ongeveer één minuut bedenktijd en ben ik gestopt met noteren. Nikolic was na afloop weliswaar zo aardig om me zijn notatieformulier te laten overschrijven, maar ik kon zijn grootmeesterlijke handschrift helaas niet ontcijferen. De rest van de partij heb ik dus zo goed mogelijk gereconstrueerd op basis van mijn geheugen. **40. Lg2 Pd7 41. Lf3 De6** Zwart offert de kwaliteit terug, speculerend op eeuwig schaakkansen dankzij de onveilige witte koningsstelling. **42. Pc7 De1+ 43. Kg2 Te2+ 44. Lxe2 Dxe2+ 45. Df2 Dg4+ 46. Dg3 De2+ 47. Kg1 Pxf6** Ondanks dat ik hier van de 10 seconden increment leefde en een pion achter stond had ik meer dan ooit tevoren vertrouwen dat ik hier goede remisekansen had. Wit moet uitkijken dat hij zijn hand niet overspeelt. Nikolic besluit dan ook zijn pion terug te geven. **48. Pd5 Pxd5 49. cxd5 Dd1+ 50. Kh2 Dxd5 51. De3 Dh5+** Vermoedelijk een verkeerde beslissing waardoor zwart nog in de problemen dreigt te komen. **52. Kg3 Dxb6 53. Dxb6 Dh5** Het probleem aan de zwarte damepositie is, dat deze nergens schaak kan geven terwijl wit juist gecentraliseerd staat en zijn stelling met allerlei schaakjes kan versterken. **54. Dc7+ Kg8 55. Dd8+ Kf7 56. Dd7+**

Nikolic probeert te winnen met 20 minuten tegen 8 seconden (fotograaf: Tymen Schoots)

56... Kg8 57. a3 Dc5

Stelling na 57... Dh5-c5

Nu lijkt wit op het eerste gezicht af te kunnen wikkelen naar een gewonnen pionneindspel, maar met luttele seconden op de klok vertrouwde ik op mijn berekening dat dit eindspel net remise was. **58. De8+ Kg7 59. De5+ Dxe5 60. fxe5 Kf7 61. b4 axb4 62. axb4 Ke6 63. Kf4 g5+** Op dit schaakje had ik mijn hoop gevestigd. Zwart wint een cruciaal tempo en blijft binnen het kwadraat van de witte b-pion. **64. Ke4 g4 65. b5 g3 66. Kf3 Kxe5 67. b6 Kd6 68. Kxg3**

Remise

Uiteraard was ik super blij en opgelucht met deze remise. Maar aangezien bord één tot en met vier allemaal in een beslissing eindigden en samen de €2.600 prijzenpot deelden, betekende dit dat wij met lege handen achter bleven. IM Robby Kevlishvili had van het viertal nipt de beste tiebreak en won de beker vóór de grootmeesters Bok, Arnaudov en Pruijssers. Echter met een score van 4,5 uit 6 en een TPR van 2437 kan ik natuurlijk niet anders dan trots en tevreden terugkijken op dit toernooi. Uiteraard wil ik mijn makers bedanken voor het gezellige weekend, waarmee de ontspannen sfeer en omstandigheden gecreëerd werden voor dit mooie resultaat!

Joost Heltzel

Daniel Noteboom Toernooi 2018, Groep A

Paringen	1	2	3	4	5	6
Ranglijst	1	2	3	4	5	6

Eindstand

Nr	Naam	Categorie	Score	M/V	Rating	TPR	W-We	WP	SB	1	2	3	4	5	6
1	Kevlishvili, Robby (IM)		5.0	M	2449	2598	+0.69	22.5	18.5	1	1	½	=	1	1
2	Bok, Benjamin (GM)		5.0	M	2607	2626	+0.30	22.5	18.25	1	1	1	½	½	1
3	Arnaudov, Petar (GM)		5.0	M	2425	2569	+0.66	21.5	17.25	1	1	1	=	½	1
4	Prujssers, R. (GM)		5.0	M	2538	2498	-0.13	21.0	17.0	1	1	1	0	1	1
5	Nikolic, Predrag (GM)		4.5	M	2593	2497	-0.40	24.0	17.25	1	1	1	½	½	½
6	Heltzel, Joost		4.5	M	2205	2437	+1.37	22.0	16.25	1	=	1	½	1	½
7	Ducarmon, Quinten (IM)		4.0	M	2483	2415	-0.22	22.5	13.75	1	½	1	=	1	0
8	Meeqen, Ruud van		4.0	M	2233	2403	+1.24	22.5	13.75	½	1	1	1	½	0
9	Werf, Mark van der (IM)		4.0	M	2394	2422	+0.31	22.5	12.5	1	1	0	1	1	0
10	Zwirs, Nico		4.0	M	2364	2311	-0.20	21.5	12.25	½	1	1	1	½	0
11	Kollen, Zyon (FM)		4.0	M	2278	2335	+0.54	21.0	12.75	1	1	½	½	½	½
12	Kerstens, Dennis		4.0	M	2235	2336	+0.78	21.0	12.0	1	1	0	0	1	1
13	Ketel, Raoul van (FM)		4.0	M	2247	2302	+0.40	20.5	12.25	1	1	0	=	1	½
14	Brouwer, Dennis		4.0	M	2217	2309	+0.74	20.5	11.5	1	1	0	1	½	½
15	Lenaerts, Lennert (FM)		4.0	M	2331	2338	+0.11	19.5	13.5	½	½	1	1	½	½
16	Oudewaal, Vincent		4.0	M	2060	2323	+1.74	19.5	11.75	1	0	1	=	1	½
17	Wissen, Michiel van		4.0	M	2240	2271	+0.23	19.0	12.0	=	1	½	½	1	½
18	Bekker, Stefan (FM)		4.0	M	2293	2345	+0.45	19.0	10.5	1	1	0	1	0	1
19	Ratsma, Rosa		4.0	M	2304	2219	-0.53	18.5	12.25	0	1	½	1	1	½
20	Bakker, Guido		4.0	M	2209	2200	-0.05	18.0	12.0	=	½	1	½	1	½